

Тема: Ястреби и гълъби – конфликт

Раздел 2: Отражението на конфликта върху човешкия живот

Конфликтите, които ескалират и водят до насилие, понякога са повод хората да възприемат изцяло негативно или изцяло позитивно ситуацията в зависимост от своите представи за „добро“ или „зло“. Защо този двустранен подход е като цяло неудачен за вникването в човешкото измерение на конфликта в цялата му сложност?

Резултати от обучението по този раздел

Вашите ученици ще могат да:

- разберат етическото измерение на конфликта
- анализират различните видове категоризация и опростяване по време на конфликт и тяхното отражение в рамките на обществото
- разберат как човешкото измерение и правата на човека се пренебрегват в различна степен по време на белязаните от насилие конфликти

Предоставени ресурси

Ресурс 3: Плакати, илюстрации

Ресурс 4: Снимки, кратки описания

Ресурс 5: Писмени откъси, предмети, произведения на изкуството

Ресурс 6: Писмени откъси от детска литература

Дейност по групи 1: Врагове и съюзници (време на разположение: 10 минути)

Приканете учениците да приведат примери за врагове и съюзници от настоящето и от миналото. Разделете ги на малки групи и ги приканете да разгледат и анализират плакатите с пропагандна цел в Ресурс 3 (и/или други визуални или писмени материали, илюстриращи отношението враг/съюзник, които бихте искали да използвате), като зададете следните въпроси:

- По какъв начин е представен тук врагът? Какъв ефект се цели да се постигне? Колко силно е било въздействието на този материал върху хората по онова време и защо? Какво разкрива той за политическия контекст през този период?
- По какъв начин е представен съюзникът? Какъв ефект се цели да се постигне? Колко силно е било въздействието на този материал върху хората по онова време и защо? Какво разкрива той за политическия контекст през този период?

Бихте могли да приключите тази дейност, като насърчите учениците да обмислят и обсъдят по какъв начин се изобразяват в днешно време враговете и съюзниците. Коя е целевата публика и кои медии се използват понастоящем? Последното изображение от Ресурс 3 (кампания на Швейцарската народна партия (UDC)) или други примери биха могли да се използват в подкрепа на тази дискусия.

Дейност по групи 2: Жертви (време на разположение: 20 минути)

В рамките на тази дейност учениците ще посочат кои са различните групи жертви по време на Втората световна война. Те също така ще осъзнаят как войната е засегнала всеки край на Европа по различни, но еднакво трагични начини и това ще разшири тяхното възприятие за тази война като многостранен и транснационален конфликт.

Като начало предложете на учениците кратко определение на „жертва“ (вж. *Определения*). След това разделете учениците на малки групи, раздайте изображенията и кратките текстове от Ресурс 4, всеки от тях на отделен лист, на всяка група и ги приканете да свържат по двойки изображенията и описанията. В рамките на дискусия с участието на целия клас споделете резултатите и приканете учениците да разгледат отново определението на „жертва“, което им е било предоставено в началото. Приканете ги да преосмислят концепцията за жертвите и да я разгледат в рамките на един по-широк контекст, като въведете категории като извършител, спасител и безучастен свидетел (вж. *Определения*). Обсъдете с тях идеята за способността на всекиго да оказва вътрешна съпротива и да упражнява личната си воля, въпреки че е считан от другите за жертва.

Дейност по групи 3: Децата и войната – преживяното и възприятието за него (време на разположение: 15 минути)

По какъв начин децата, намиращи се в ситуация на конфликт, се справят със случващото се около тях? Децата са предимно засегнати от страха, страданията и опустошението, които белязаните от насилие конфликти причиняват. Но те също така са особено уязвими и неподготвени, що се отнася до това да разберат защо се води война, кой е враг и защо е враг. В рамките на тази дейност учениците ще анализират визуални и писмени източници, които разкриват по различни начини уязвимостта на децата по време на война.

Разделете учениците на малки групи. Раздайте на някои от групите материалите от Ресурс 5, а на други – материалите от Ресурс 6. Приканете ги да анализират съответните материали пред тях, като потърсят заедно със своята група отговори на следните въпроси (които са включени също в самия ресурс):

Ресурс 5

- Какво разкрива писменият откъс?
- Как бихте обяснили с едно изречение значението и посланието на всеки предмет.
- Каква връзка или какви връзки можете да установите между четирите елемента – писмения откъс и двата предмета?

Ресурс 6

- За кой конфликт става дума във всеки от тези откъси?
- Как бихте определили изразните средства, които са използвани?
- Какви са разликите и приликите между тези текстове?

Организирайте дискусия с класа, в рамките на която групите, работили по Ресурс 5, да представят своите отговори пред групите, работили по Ресурс 6, и да поискат тяхното мнение, и обратното. Като продължение на дискусията ги помолете да изготвят списък с причините за уязвимостта на децата и с начините, по които тя се проявява, в контекста на конфликт. Приканете ги да запишат отговорите си на класната дъска в хода на дискусията.